

Αλληλεπίδραση Ανθρώπου-Υπολογιστή

*B2. Γλωσσικά μοντέλα n -γραμμάτων,
διόρθωση και πρόβλεψη κειμένων*

(2024-25)

Ίων Ανδρουτσόπουλος

<http://www.aueb.gr/users/ion/>

Οι διαφάνειες αυτές βασίζονται εν μέρει σε ύλη
του βιβλίου *Speech and Language Processing* των
D. Jurafsky και J.H. Martin, 2^η έκδοση, Pearson
Education, 2009.

Τι θα ακούσετε

- Γλωσσικά μοντέλα n -γραμμάτων.
- Απόσταση διόρθωσης (edit distance).
- Διόρθωση ορθογραφικών λαθών.
- Έξυπνα πληκτρολόγια (π.χ. κινητών).

Γλωσσικά μοντέλα

- **Πόσο πιθανό** είναι να συναντήσουμε (π.χ. σε κείμενα εφημερίδων) τις ακολουθίες λέξεων:
 - «Η κυβέρνηση γνώρισε από τις ενάρξεις του 2009 ότι η κατάσταση αντιμετώπισε το φάσμα της χρεοκοπίας.»
 - «Η κυβέρνηση γνώριζε από τις ενάρξεις του 2009 ότι η χώρα αντιμετώπιζε το φάσμα της χρεοκοπίας.»
 - «Η κυβέρνηση γνώριζε από τις αρχές του 2009 ότι η χώρα αντιμετώπιζε το φάσμα της χρεοκοπίας.»
- Σε πολλές εφαρμογές παράγονται **υποψήφιος προτάσεις**. Θέλουμε να κρατήσουμε τις **πιο πιθανές**.
 - Μηχανική μετάφραση, αναγνώριση ομιλίας, οπτική αναγνώριση χαρακτήρων, **πληκτρολόγηση σε κινητά**, ορθογραφικός έλεγχος, κανονικοποίηση/διόρθωση κειμένων κοινωνικών δικτύων...

Μοντέλα n -γραμμάτων

- Συμβολισμός για ακολουθία λέξεων:

$$\langle w_1, w_2, \dots, w_k \rangle = w_1^k$$

- **n -γράμμα:** ακολουθία n συνεχόμενων λέξεων.
 - 3-γράμματα: «η κυβέρνηση γνώρισε», «κυβέρνηση γνώρισε από», «γνώρισε από τις», ...
 - 2-γράμματα: «η κυβέρνηση», «κυβέρνηση γνώρισε», «γνώρισε από», «από τις», «τις ενάρξεις», ...
 - Σε άλλες περιπτώσεις, n -γράμματα **χαρακτήρων**.
- Κανόνας **αλυσίδας**:

$$P(w_1^k) = P(w_1, \dots, w_k) = P(w_1) \cdot P(w_2 \mid w_1) \cdot \\ P(w_3 \mid w_1, w_2) \cdot P(w_4 \mid w_1^3) \cdot \dots \cdot P(w_k \mid w_1^{k-1})$$

Μοντέλα n -γραμμάτων – συνέχεια

- Εκτιμήσεις **μεγίστης πιθανοφάνειας** π.χ. από **σώμα κειμένων** με συνολικά C **εμφανίσεις** (tokens) **λέξεων**:

$$P_{MLE}(\eta) = \frac{c(\eta)}{C} \quad P_{MLE}(\text{κυβέρνηση} | \eta) = \frac{c(\eta, \text{κυβέρνηση})}{c(\eta)}$$

$$P_{MLE}(\text{γνώρισε} | \eta, \text{κυβέρνηση}) = \frac{c(\eta, \text{κυβέρνηση}, \text{γνώρισε})}{c(\eta, \text{κυβέρνηση})}$$

- Πολλά 3-γράμματα και ακόμα περισσότερα 4-γράμματα, 5-γράμματα κλπ. θα είναι **σπάνια** ή δεν θα τα έχουμε **ξανασυναντήσει ποτέ**, ακόμα και σε μεγάλο σώμα.
 - Πολύ **κακές** ή **μηδενικές** εκτιμήσεις πιθανοτήτων.
 - Μηδενίζουν** και το **γινόμενο** της αλυσίδας.

Υπόθεση Markov

- Αν θέλουμε να χρησιμοποιήσουμε **2-γράμματα**:

$$P(w_1^k) = P(w_1, \dots, w_k) = P(w_1) \cdot P(w_2 | w_1) \cdot$$

$$P(w_3 | w_1, w_2) \cdot P(w_4 | w_1^3) \cdot \dots \cdot P(w_k | w_1^{k-1}) \simeq$$

$$P(w_1 | start) \cdot P(w_2 | w_1) \cdot P(w_3 | w_2) \cdot \dots \cdot P(w_k | w_{k-1})$$

- Αν θέλουμε να χρησιμοποιήσουμε **3-γράμματα**:

$$P(w_1 | start_1, start_2) \cdot P(w_2 | start_2, w_1) \cdot P(w_3 | w_1, w_2) \cdot$$

$$P(w_4 | w_2, w_3) \cdot \dots \cdot P(w_k | w_{k-2}, w_{k-1})$$

- Κάνουμε επίσης την παραδοχή ότι οι πιθανότητες δεν εξαρτώνται από το πού συναντούμε τα n -γράμματα (**στασιμότητα**). Π.χ. όταν εκτιμούμε την $P(\text{γνώρισε} | \eta, \text{κυβέρνηση})$ από ένα σώμα κειμένων, δεν εξετάζουμε αν το «γνώρισε» εμφανίζεται ως 3^η ή 4^η ή ... λέξη στις προτάσεις του σώματος.
- Κανονικά χρειαζόμαστε και μια ψευτο-λέξη **end**. Βλ. ασκήσεις μελέτης.

Εξομάλυνση Laplace

- Ακόμα και για μικρά n , **πολλά n -γράμματα δεν θα υπάρχουν** στο σώμα κειμένων.
- **Εξομάλυνση Laplace**, αν υπάρχουν συνολικά $|V|$ δυνατές διαφορετικές λέξεις (όχι εμφανίσεις λέξεων):

$$P_{Laplace}(W = w) = \frac{c(w) + 1}{C + |V|}$$

Προσθέτουμε μία ψευτο-εμφάνιση κάθε δυνατής διαφορετικής λέξης w , γενικότερα κάθε δυνατής τιμής της τυχαίας μεταβλητής (εδώ W).

- Ομοίως, π.χ. για **3-γράμματα**:

$$P_{Laplace}(W = w_k \mid w_{k-2}, w_{k-1}) = \frac{c(w_{k-2}, w_{k-1}, w_k) + 1}{c(w_{k-2}, w_{k-1}) + |V|}$$

Προσθέτουμε μία εμφάνιση κάθε δυνατού 3-γράμματος που ξεκινά με w_{k-2}, w_{k-1} . Υπάρχουν συνολικά $|V|$ τέτοια 3-γράμματα.

- Αλλά καταλήγουμε να δίνουμε πολλή μάζα πιθανότητας σε σπάνια διγράμματα, τριγράμματα, ...

Add- α smoothing

- For **unigrams**: if we have $|V|$ vocabulary words,

$$P_{Laplace}(W = w) = \frac{c(w) + \alpha}{C + \alpha \cdot |V|}$$

We tune α ($0 \leq \alpha \leq 1$) on development data (see below).

- Similarly, e.g., for **trigrams**:

$$P_{Laplace}(W_k = w_k \mid w_{k-2}, w_{k-1}) = \frac{c(w_{k-2}, w_{k-1}, w_k) + \alpha}{c(w_{k-2}, w_{k-1}) + \alpha \cdot |V|}$$

- Better, but still **poor estimates** for language models.
 - In practice, Laplace and add- α smoothing are **not used in language models** (but often work well in classification tasks).
 - See **references slide for better estimates** for n -gram LMs (e.g., Knesser-Ney smoothing, backoff models).

LMs as next word predictors

- **Sequence probability** using a bigram LM:

$$P(w_1^k) = P(w_1, \dots, w_k) = P(w_1) \cdot P(w_2 \mid w_1) \cdot$$

$$P(w_3 \mid w_1, w_2) \cdot P(w_4 \mid w_1^3) \cdots P(w_k \mid w_1^{k-1}) \simeq$$

$$P(w_1 \mid \textit{start}) \cdot P(w_2 \mid w_1) \cdot P(w_3 \mid w_2) \cdots P(w_k \mid w_{k-1})$$

- We can think of the **LM** as a system that **provides the probabilities $P(w_i \mid w_{i-1})$** , which we then multiply.
 - Or the probabilities $P(w_i \mid w_{i-2}, w_{i-1})$ for a **trigram LM**.
 - Or the probabilities $P(w_i \mid h)$ for an LM that considers all the “**history**” (previous words) h , e.g., in an **RNN LM**.
- An **LM** typically provides a **distribution $P(w \mid h)$** showing how probable it is for **every word** $w \in V$ to be the next one.

Διόρθωση ορθογραφικών λαθών

- Δύο είδη λαθών: προκύπτουν λέξεις που είναι ή όχι λέξεις της γλώσσας.
 - 1^ο είδος: «εσείς παίζετε» → «εσείς παίζετει».
 - 2^ο είδος: «εσείς παίζετε» → «εσείς παίζεται».
- Ας περιοριστούμε **αρχικά** σε λάθη του 1^{ου} είδους.
 - Λέξεις που **δεν υπάρχουν** σε ένα μεγάλο λεξικό ή που είναι **πολύ σπάνιες** σε ένα μεγάλο σώμα (κυρίως σωστών) κειμένων.
- Για κάθε μία λανθασμένη λέξη, υποψήφιος διορθώσεις:
 - Λέξεις της γλώσσας (σε λεξικό ή συχνές σε σώμα κειμένων) με **μικρή απόσταση διόρθωσης** από τη λανθασμένη.
 - Στην πιο απλή περίπτωση, **απόσταση Levenshtein**.

Διόρθωση λαθών 1^ο είδους

- Οι λέξεις που βλέπουμε:

w_1^k : Εσείς **παίζετε καλό** μπάλα.

- Ενδεχόμενες σωστές λέξεις:

t_1^k : Εσείς **παίζετε καλό** μπάλα.

t_1^k : Εσείς **παίζετε καλά** μπάλα.

t_1^k : Εσείς **παίζετε καλή** μπάλα.

t_1^k : Εσείς **παίζεται καλό** μπάλα.

t_1^k : Εσείς **παίζεται καλά** μπάλα.

t_1^k : Εσείς **παίζεται καλή** μπάλα.

...

Οι **πράσινες λέξεις** είναι λέξεις του **λεξικού** με **μικρή απόσταση** (π.χ. Levenshtein) από τις **κόκκινες (λανθασμένες)**.

Ένα **γλωσσικό μοντέλο** θα εκτιμά **πόσο ταιριάζουν** οι λέξεις μεταξύ τους.

Απόσταση διόρθωσης

- Είσοδος: δύο συμβολοσειρές (π.χ. λέξη **tweet** και **λεξικού**).
- Ποιο το **συνολικό ελάχιστο κόστος** εφαρμογών **τελεστών** για να **μετατραπεί** η μία στην άλλη.
- Απόσταση **Levenshtein**:
 - Τελεστές: **εισαγωγή** (I, κόστος 1), **διαγραφή** (D, κόστος 1), **αντικατάσταση** (R, κόστος 2). Άλλοι θεωρούν κόστος R = 1.
 - Συχνά λέγοντας «**απόσταση διόρθωσης**» (edit distance) εννοούμε **απόσταση Levenshtein**, αλλά υπάρχουν κι άλλες.
 - Αν π.χ. μετατρέπουμε **Greeklish** σε **Ελληνικά**, ίσως θέλουμε να θέσουμε $R(w, \omega) < R(w, \pi)$.

Π	X	έ	ζ	ο	ι	τ	α	ι
Π	α	ί	ζ	X	ε	τ	X	ε
	I	R		D	R		D	R

Παράγεται και **ευθυγράμμιση** (alignment) των γραμμάτων.
Ομοίως μπορούμε να ευθυγραμμίσουμε τις λέξεις δύο προτάσεων.

Υπολογισμός απόστασης Levenshtein

- Πώς μπορώ να μετατρέψω το:

πέζοι σε **παίζω**

βασιζόμενος (αναδρομικά) σε μικρότερες κατά ένα τελικό χαρακτήρα μορφές του **πέζοι** ή/και **παίζω**;

- 1^{ος} τρόπος: Σβήνω το τελευταίο γράμμα (Del) του **πέζοι** και μετατρέπω το **πέζο** σε **παίζω**.

πέζο \ **ι** $\rightarrow$ **παίζω**

$\text{Del}(\text{ι}) + \text{cost}(\text{πέζο}, \text{παίζω})$

- 2^{ος} τρόπος: Μετατρέπω το **πέζοι** σε **παίζ** και προσθέτω **ω** στο τέλος του **παίζ**.

πέζοι $\rightarrow$ **παίζ** **ω**

$\text{cost}(\text{πέζοι}, \text{παίζ}) + \text{Ins}(\text{ω})$

Υπολογισμός απόστασης Levenshtein (II)

- 3^{ος} τρόπος: Μετατρέπω το **πέζο** σε **παίζ** και αντικαθιστώ το **ι** με **ω**.

$$\text{πέζο} \textcircled{\text{ι}} \rightarrow \text{παίζ} \textcircled{\text{ω}}$$

$$\text{cost}(\text{πέζο}, \text{παίζ}) + \text{Rep}(\text{ι}, \text{ω})$$

- **Ποιος τρόπος είναι καλύτερος;**
 - Αυτός που έχει το **μικρότερο συνολικά κόστος**.
 - Σε **κάθε βήμα** του αλγορίθμου (βλ. παρακάτω) επιλέγω τον **τρόπο με το μικρότερο κόστος**.

Υπολογισμός απόστασης Levenshtein

	#	π	α	ί	ζ	ε	τ	ε
#	0	1	2	3	4	5	6	7
π	1							
έ	2							
ζ	3							
ο	4							
ι	5							
τ	6							
α	7							
ι	8							

↑ Del (+1)

← Ins (+1)

Πόσο είναι το (ελάχιστο)
κόστος μετατροπής του
«#» σε «#παί»;

Όσο το κόστος
μετατροπής του «#» σε
«#πα», συν το κόστος
εισαγωγής του «ί».

Πόσο είναι το (ελάχιστο)
κόστος μετατροπής του
«#πέζ» σε «#»;

Όσο το κόστος
διαγραφής του «ζ» συν
το κόστος μετατροπής
του «#πέ» σε «#».

Υπολογισμός απόστασης Levenshtein

	#	π	α	ί	ζ	ε	τ	ε
#	0	1	2	3	4	5	6	7
π	1	0						
έ	2							
ζ	3							
ο	4							
ι	5							
τ	6							
α	7							
ι	8							

↑ Del (+1)

← Ins (+1)

↖ Rep (+2, ή 0 για ίδιο γράμμα)

1+1=2

0+0=0

1+1=2

Πόσο είναι το (ελάχιστο) κόστος μετατροπής του «#π» σε «#π»;

Μπορώ να **σβήσω** το «π» της αρχικής ακολουθίας και να **μετατρέψω** το «#» που απομένει σε «#π».

Μπορώ να **μετατρέψω** το «#π» της αρχικής ακολουθίας σε «#» και να **προσθέσω** «π» στην ακολουθία που προκύπτει.

Μπορώ να **μετατρέψω** το «#» της αρχικής ακολουθίας σε «#» και να **αντικαταστήσω** το «π» της αρχικής με (πάλι) «π».

Υπολογισμός απόστασης Levenshtein

	#	π	α	ί	ζ	ε	τ	ε
#	0	1	2	3	4	5	6	7
π	1	0	1					
έ	2							
ζ	3							
ο	4							
ι	5							
τ	6							
α	7							
ι	8							

↑ Del (+1)

← Ins (+1)

↖ Rep (+2, ή 0 για ίδιο γράμμα)

$2+1=3$

$1+2=3$

$0+1=1$

Πόσο είναι το (ελάχιστο) κόστος μετατροπής του «#π» σε «#πα»;

Μπορώ να σβήσω το «π» της αρχικής ακολουθίας και να μετατρέψω το «#» που απομένει σε «#πα».

Μπορώ να μετατρέψω το «#π» της αρχικής ακολουθίας σε «#π» και να προσθέσω «α» στην ακολουθία που προκύπτει.

Μπορώ να μετατρέψω το «#» της αρχικής ακολουθίας σε «#π» και να αντικαταστήσω το «π» της αρχικής με «α».

Υπολογισμός απόστασης Levenshtein

	#	π	α	ί	ζ	ε	τ	ε
#	0	1	2	3	4	5	6	7
π	1	0	1	2	3	4	5	6
έ	2	1	2	3	4	3	4	5
ζ	3	2	3	4	3	4	5	6
ο	4	3	4	5	4	5	6	7
ι	5	4	5	4	5	6	7	8
τ	6	5	6	5	6	7	6	7
α	7	6	5	6	7	8	7	8
ι	8	7	6	5	6	7	8	9

↑ Del (+1)

← Ins (+1)

↖ Rep (+2, ή 0 για ίδιο γράμμα)

Μία από τις δυνατές ευθυγραμμίσεις.

Τα βέλη εδώ δείχνουν τους γείτονες από τους οποίους μπορεί ένα κελί να κληρονομήσει την καλύτερη τιμή του.

Διόρθωση λαθών 1^{ου} είδους

- Οι λέξεις που βλέπουμε:

w_1^k : Εσείς **παίζετε καλό** μπάλα.

- Ενδεχόμενες σωστές λέξεις:

t_1^k : Εσείς **παίζετε καλό** μπάλα.

t_1^k : Εσείς **παίζετε καλά** μπάλα.

t_1^k : Εσείς **παίζετε καλή** μπάλα.

t_1^k : Εσείς **παίζεται καλό** μπάλα.

t_1^k : Εσείς **παίζεται καλά** μπάλα.

t_1^k : Εσείς **παίζεται καλή** μπάλα.

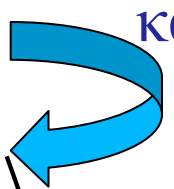
...

Οι **πράσινες λέξεις** είναι λέξεις του **λεξικού** με **μικρή απόσταση** (π.χ. Levenshtein) από τις **κόκκινες (λανθασμένες)**.

Ένα **γλωσσικό μοντέλο** θα εκτιμά **πόσο ταιριάζουν** οι λέξεις μεταξύ τους.

Θορυβώδες κανάλι (noisy channel)

- Θεωρούμε ότι οι λέξεις ήταν αρχικά σωστές, αλλά μας μεταδόθηκαν μέσω ενός θορυβώδους καναλιού.
 - Το κανάλι εισήγαγε (εδώ ορθογραφικές) παραμορφώσεις (εισαγωγή χαρακτήρα, διαγραφή χαρακτήρα κλπ).
- Προσπαθούμε να μαντέψουμε τις αρχικές (σωστές) λέξεις από τις παρατηρούμενες.
 - Αρχικές (σωστές) λέξεις: $t_1^k = \langle t_1, t_2, \dots, t_k \rangle$
 - Παρατηρούμενες λέξεις: $w_1^k = \langle w_1, w_2, \dots, w_k \rangle$
- Θέλουμε τις πιο πιθανές αρχικές λέξεις:

$$\hat{t}_1^k = \arg \max_{t_1^k} P(t_1^k | w_1^k) = \arg \max_{t_1^k} \frac{P(t_1^k) \cdot P(w_1^k | t_1^k)}{\cancel{P(w_1^k)}}$$

Οι πιο πιθανές αρχικές λέξεις

- Έστω ότι εξετάζουμε τις λέξεις μιας **πρότασης**:

$$\hat{t}_1^k = \arg \max_{t_1^k} P(t_1^k | w_1^k) = \arg \max_{t_1^k} P(t_1^k) \cdot P(w_1^k | t_1^k)$$

Σε κάθε υποψήφια ακολουθία αρχικών λέξεων t_1^k , κάθε **λανθασμένη λέξη** της w_1^k έχει αντικατασταθεί από μία **λέξη της γλώσσας** με **μικρή απόσταση** από τη λανθασμένη.

Γλωσσικό μοντέλο
(π.χ. 3-γραμμάτων).

Π.χ. πιθανότητες αντιστρ. ανάλογες της **απόστασης διόρθωσης** (με κανονικοποίηση).

$$\begin{aligned} P(w_1^k | t_1^k) &= P(w_1 | t_1^k) \cdot P(w_2 | w_1, t_1^k) \cdot \dots \cdot P(w_k | w_1^{k-1}, t_1^k) \\ &\simeq P(w_1 | t_1) \cdot P(w_2 | t_2) \cdot \dots \cdot P(w_k | t_k) = \prod_{i=1}^k P(w_i | t_i) \end{aligned}$$

- Θεωρούμε ότι η πιθανότητα εμφάνισης μιας παρατηρούμενης λέξης **εξαρτάται μόνο** από την **αντίστοιχη αρχική λέξη**.

Διόρθωση λαθών και των δύο τύπων

- Οι λέξεις που βλέπουμε:

w_1^k : He **pls** **god** **ftball**.

- Υποψήφιος ακολουθίες:

t_1^k : He please god football.

t_1^k : He plays god football.

t_1^k : He plays good football.

t_1^k : Her players good football.

...

t_1^k : Her pleases god ball.

Τώρα αντικαθιστούμε
κάθε λέξη (ακόμα και
λέξεις του λεξικού) με
άλλες **κοντινές λέξεις του**
λεξικού (ή την ίδια λέξη).

Πάλι, ένα **γλωσσικό**
μοντέλο εκτιμά **πόσο**
ταιριάζουν οι λέξεις
μεταξύ τους.

Γενίκευση για λάθη 2^{ου} τύπου

- Θεωρούμε τώρα ότι κάθε παρατηρούμενη λέξη είναι ενδεχομένως λανθασμένη.

$$\hat{t}_1^k = \arg \max_{t_1^k} P(t_1^k | w_1^k) = \arg \max_{t_1^k} P(t_1^k) \cdot P(w_1^k | t_1^k)$$

Σε κάθε υποψήφια ακολουθία αρχικών λέξεων t_1^k , κάθε παρατηρούμενη λέξη έχει ενδεχομένως αντικατασταθεί από μία λέξη του λεξικού με μικρή απόσταση από την παρατηρούμενη.

Γλωσσικό μοντέλο
(π.χ. 3-γραμμάτων).

$$P(w_1^k | t_1^k) \simeq \prod_{i=1}^k P(w_i | t_i)$$

Π.χ. πιθανότητες
αντιστρόφως ανάλογες της
απόστασης διόρθωσης
(με κανονικοποίηση).

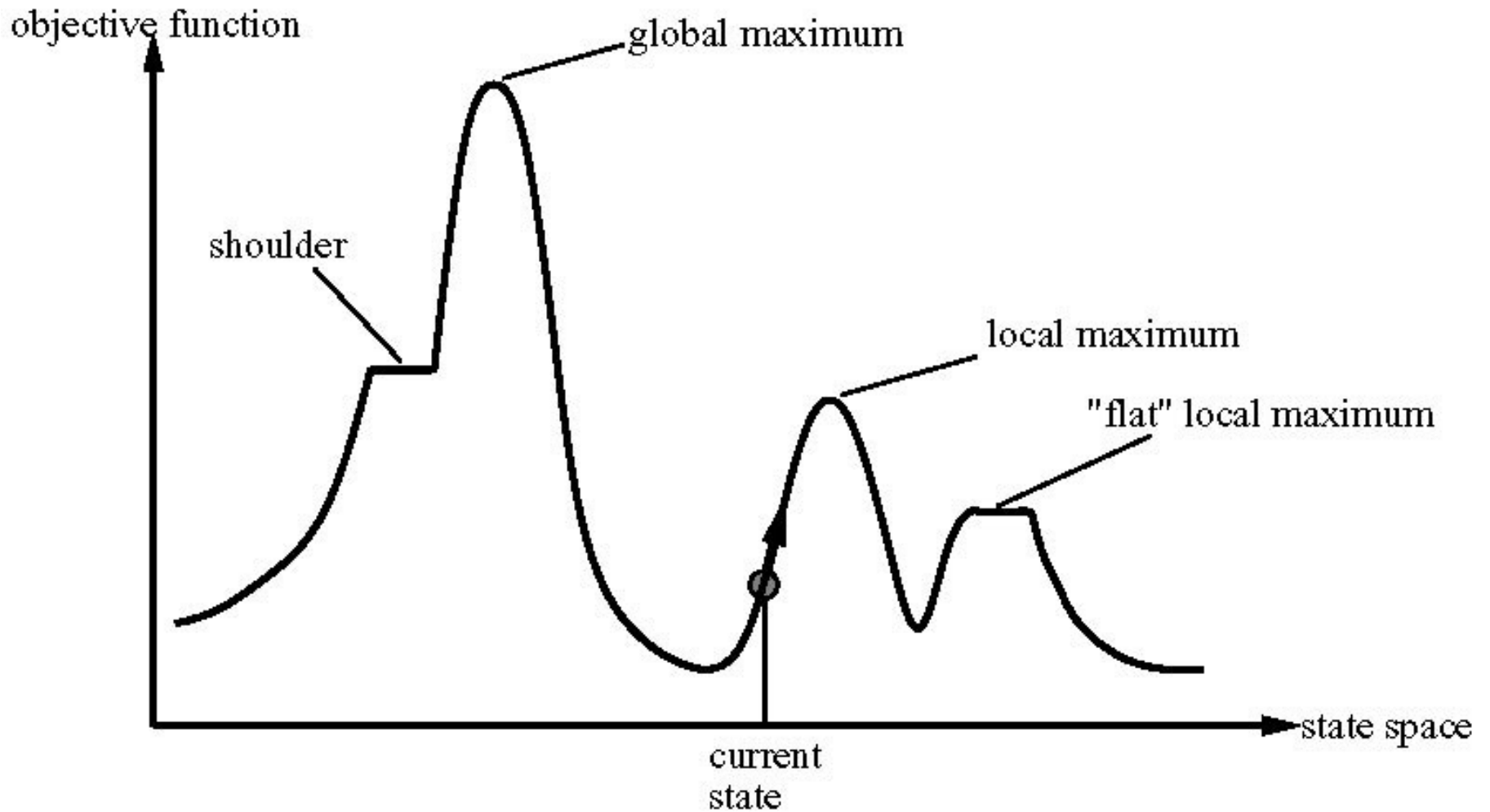
- Η εύρεση της βέλτιστης ακολουθίας $t_1, \dots, t_k$ είναι πρόβλημα αναζήτησης. Μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε αλγορίθμους αναζήτησης (βλ. μάθημα TN) ή δυναμικό προγραμματισμό.

Hill climbing search (HC)

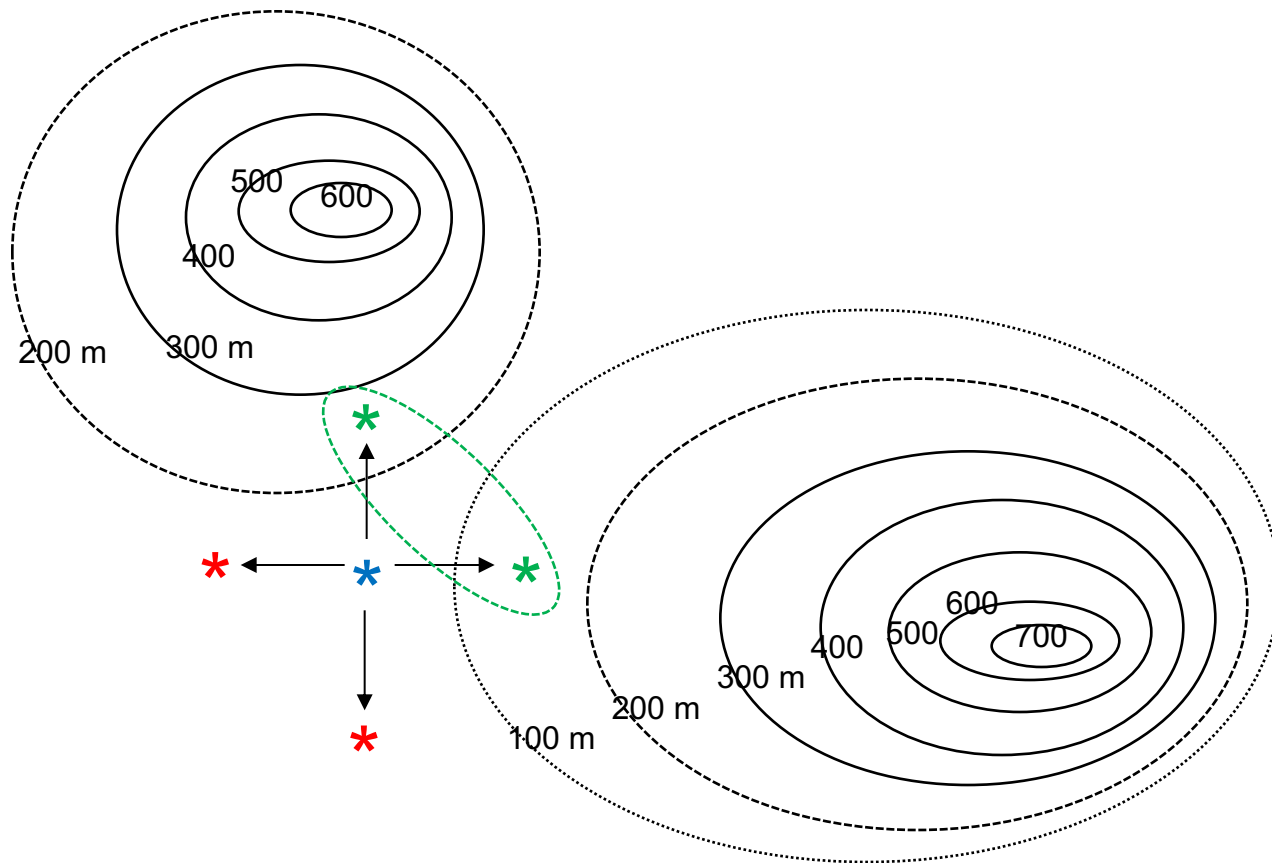
1. Make the **initial state** the **current state**.
2. **Generate** and **assess** the **children-states** of the current state.
3. If **no child-state is better** than the current state, **return the current state**.
4. Make the **best child-state** the **current state**.
5. Go to **step 2**.

Spoiler alert: Most **neural networks** are also trained using a **kind of HC** (**SGD**, stochastic gradient descent), where the **state contains the weights** of the network.

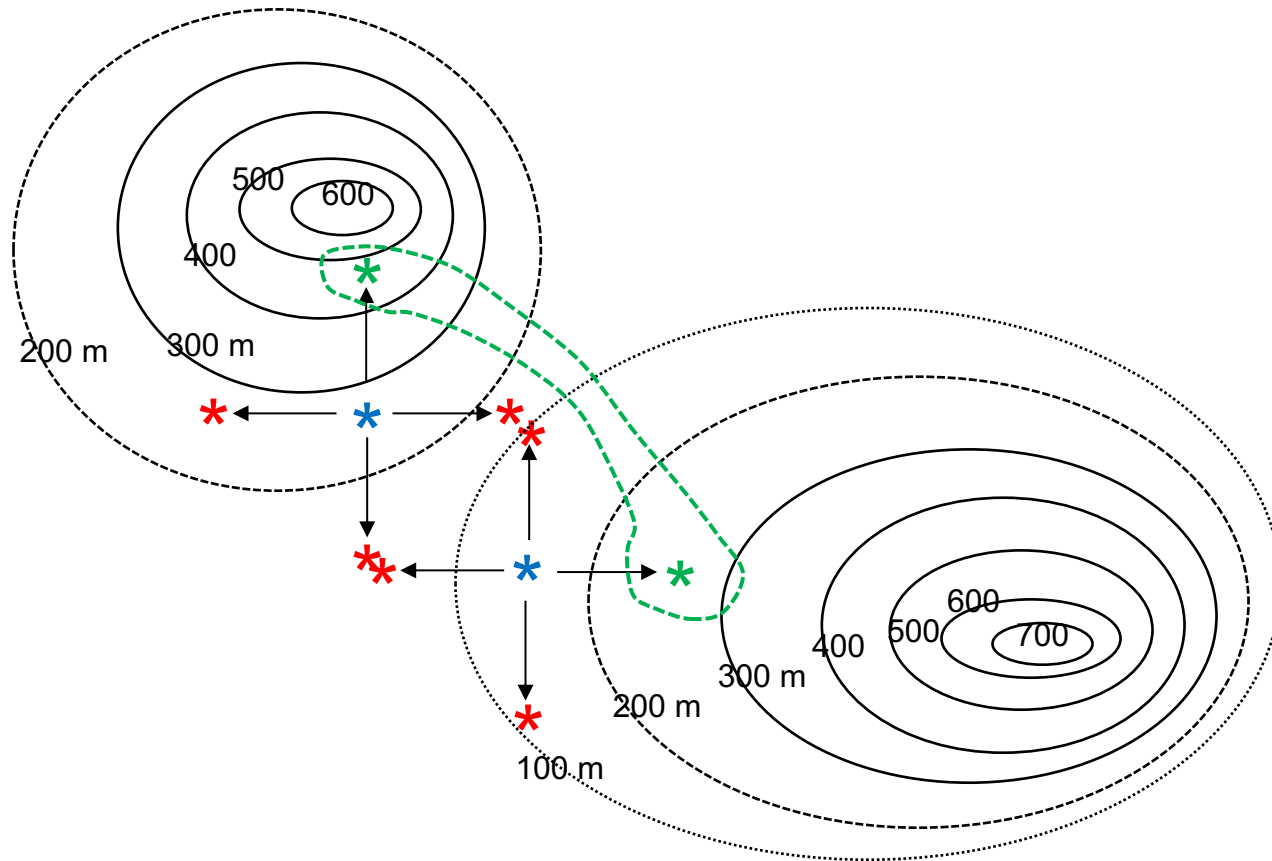
Hill climbing

(Local) Beam search

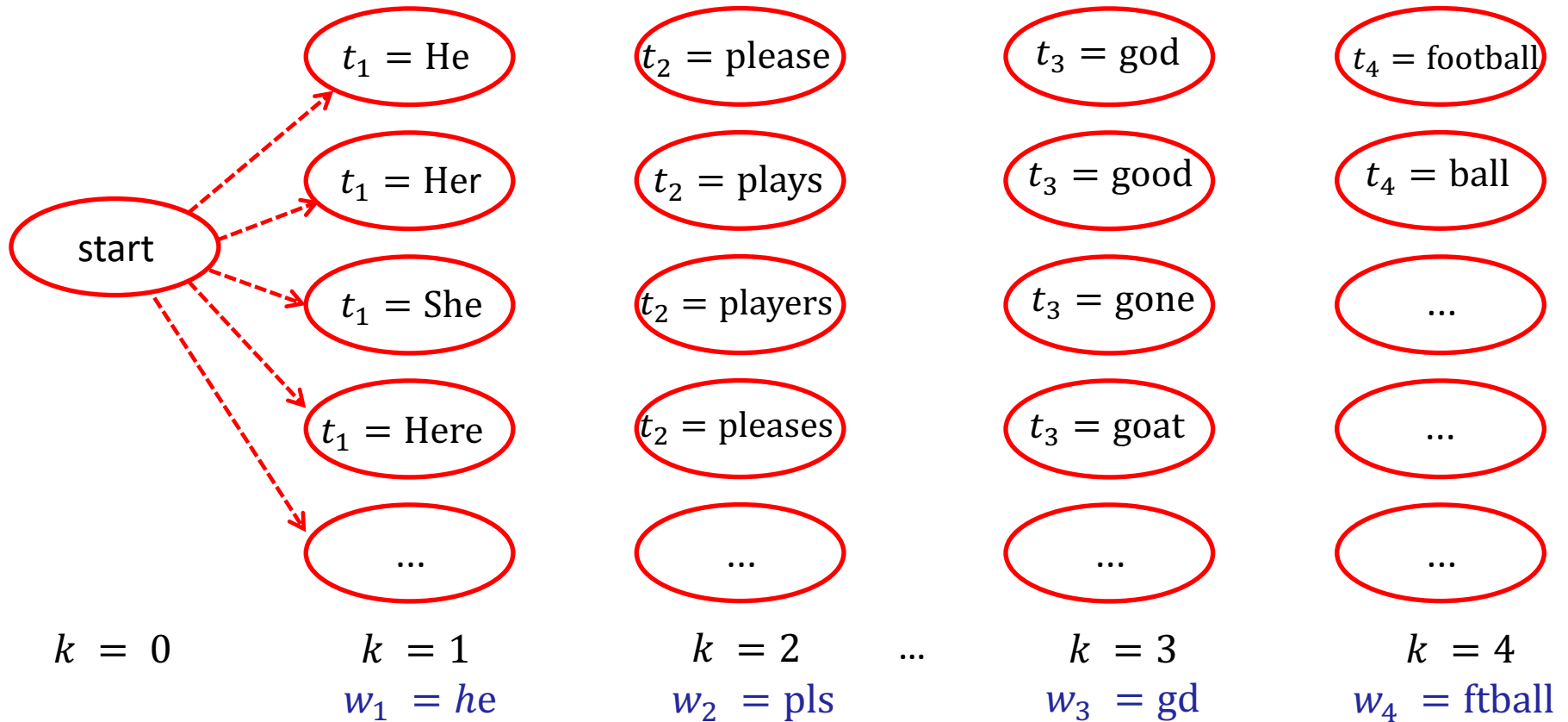
(Local) Beam search

(Local) Beam search

- Like HC, but we keep **k states** in the **search frontier**.
 - Initially k random states.
- At each step, **produce** and **assess** the **children-states of the k states** in the frontier.
 - If a final state criterion exists and we reach a final state, stop.
- **Keep the k best of the children-states** and repeat.
 - Until we exceed a maximum number of iterations.
- We often **repeat the search several times**, starting from **different initial k states**.
 - Random restarts are also useful in HC.
 - In neural nets, restarts with different random initial weights.
 - In spelling correction decoding, there is only one initial state.

Beam search decoder

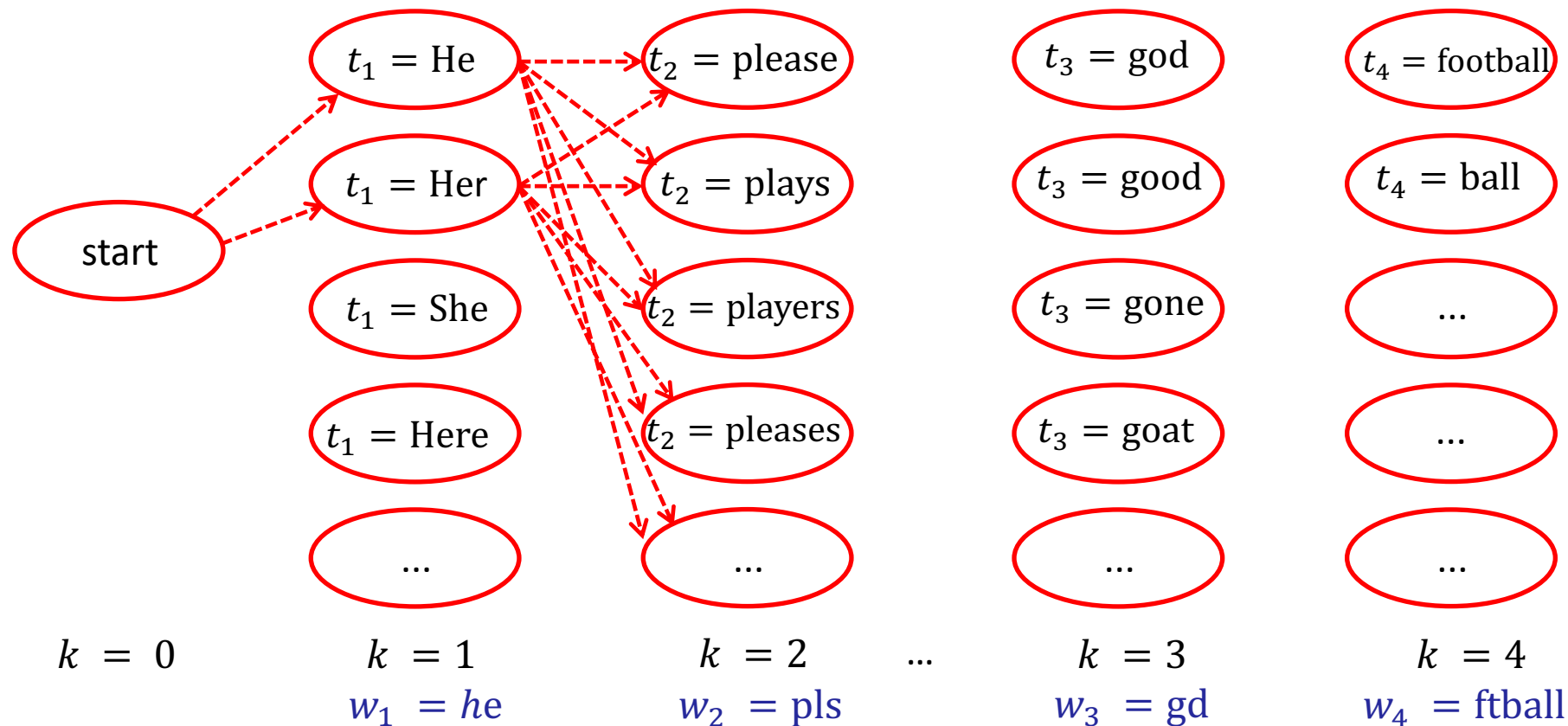

We search for a path from *start* to a state of column $k = 4$ that maximizes $P(t_1^k)P(w_1^k|t_1^k)$ or that minimizes $L_k = -\lambda_1 \log P(t_1^k) - \lambda_2 \log P(w_1^k|t_1^k)$.

With our previous simplifications: $\prod_{i=1}^k P(w_i|t_i)$

For a bigram language model: $\prod_{i=1}^k P(t_i|t_{i-1})$

Beam search decoder

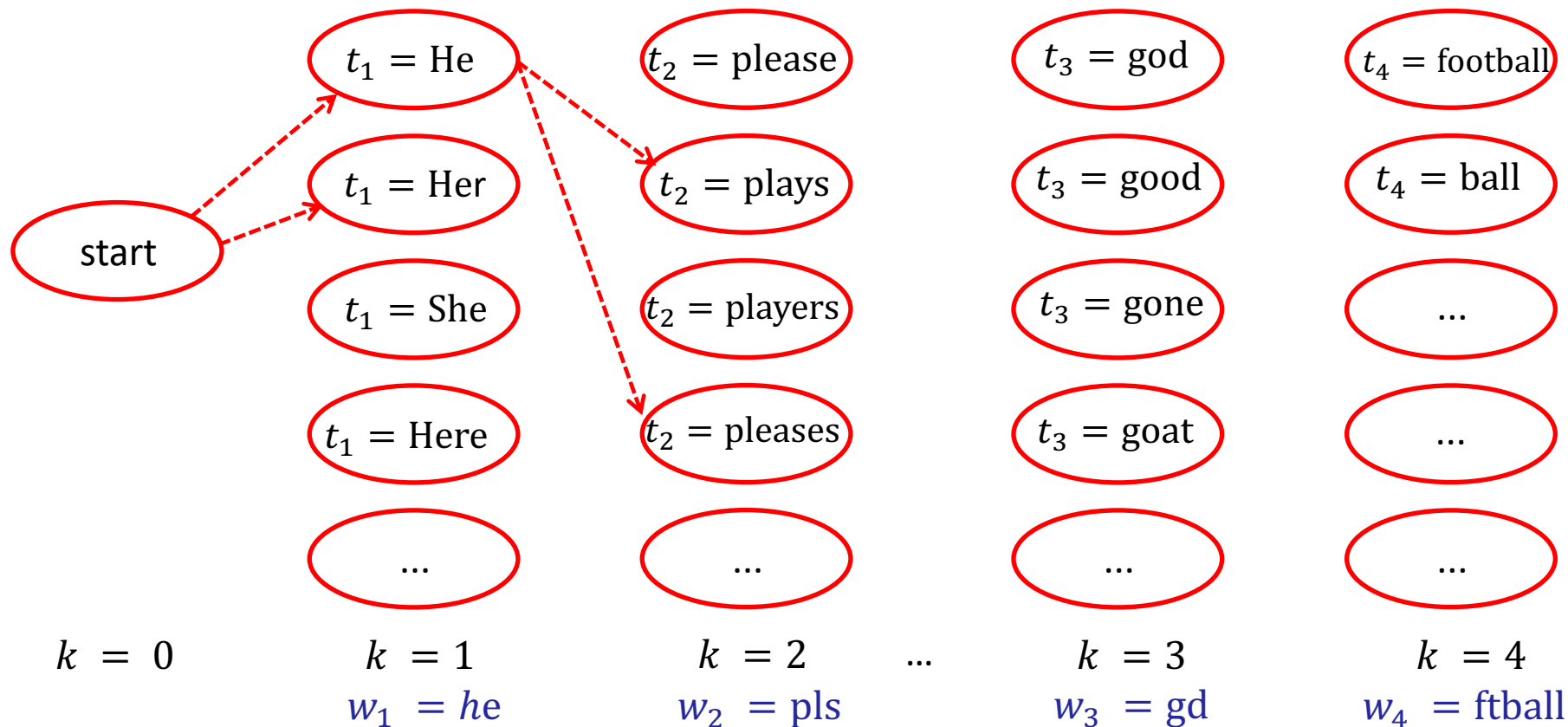

We search for a path from *start* to a state of column $k = 4$ that maximizes $P(t_1^k)P(w_1^k|t_1^k)$ or that minimizes $L_k = -\lambda_1 \log P(t_1^k) - \lambda_2 \log P(w_1^k|t_1^k)$.

With our previous simplifications: $\prod_{i=1}^k P(w_i|t_i)$
 For a bigram language model: $\prod_{i=1}^k P(t_i|t_{i-1})$

For each k , we keep the b (here $b = 2$) best paths only.

Beam search decoder

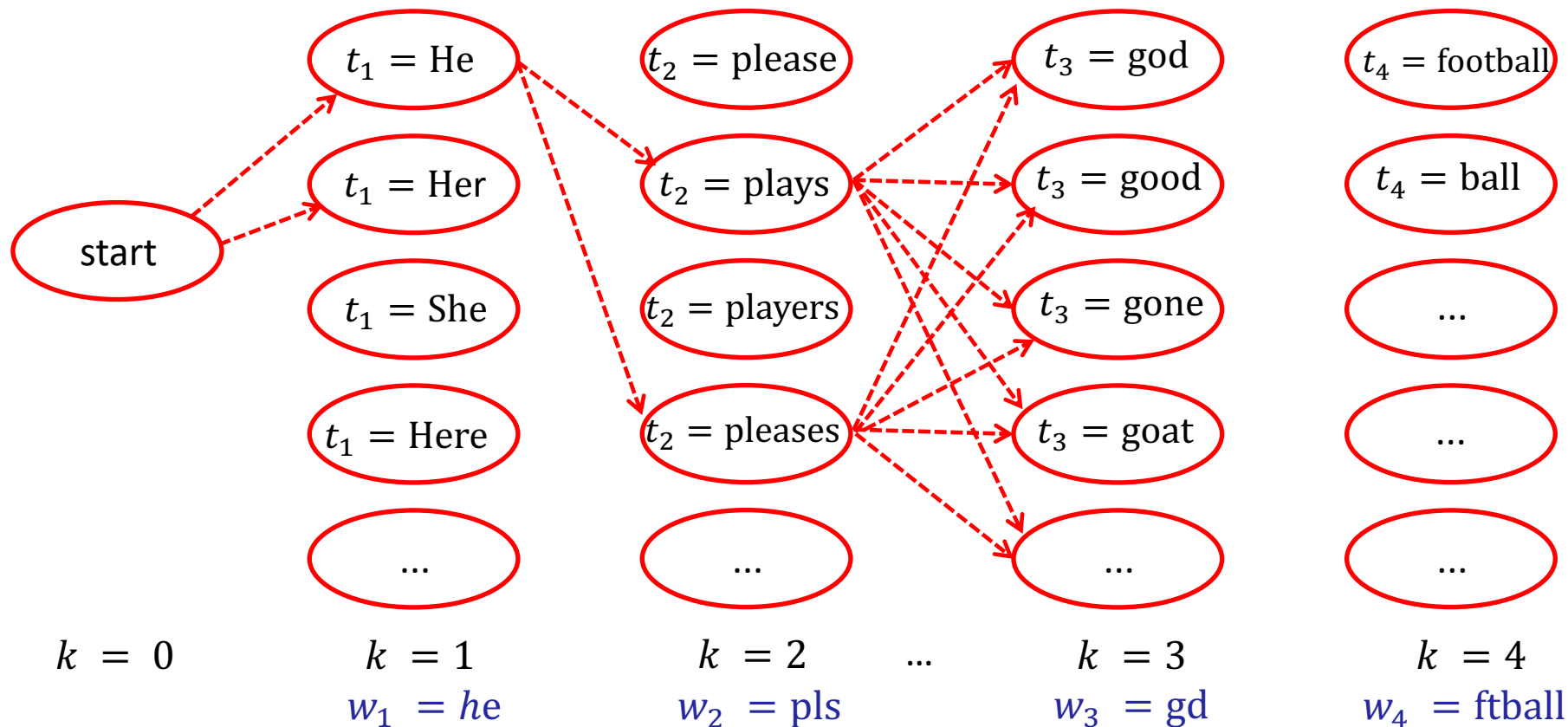

We search for a path from *start* to a state of column $k = 4$ that maximizes $P(t_1^k)P(w_1^k|t_1^k)$ or that minimizes $L_k = -\lambda_1 \log P(t_1^k) - \lambda_2 \log P(w_1^k|t_1^k)$.

With our previous simplifications: $\prod_{i=1}^k P(w_i|t_i)$
 For a bigram language model: $\prod_{i=1}^k P(t_i|t_{i-1})$

For each k , we keep the b (here $b = 2$) best paths only.

Beam search decoder

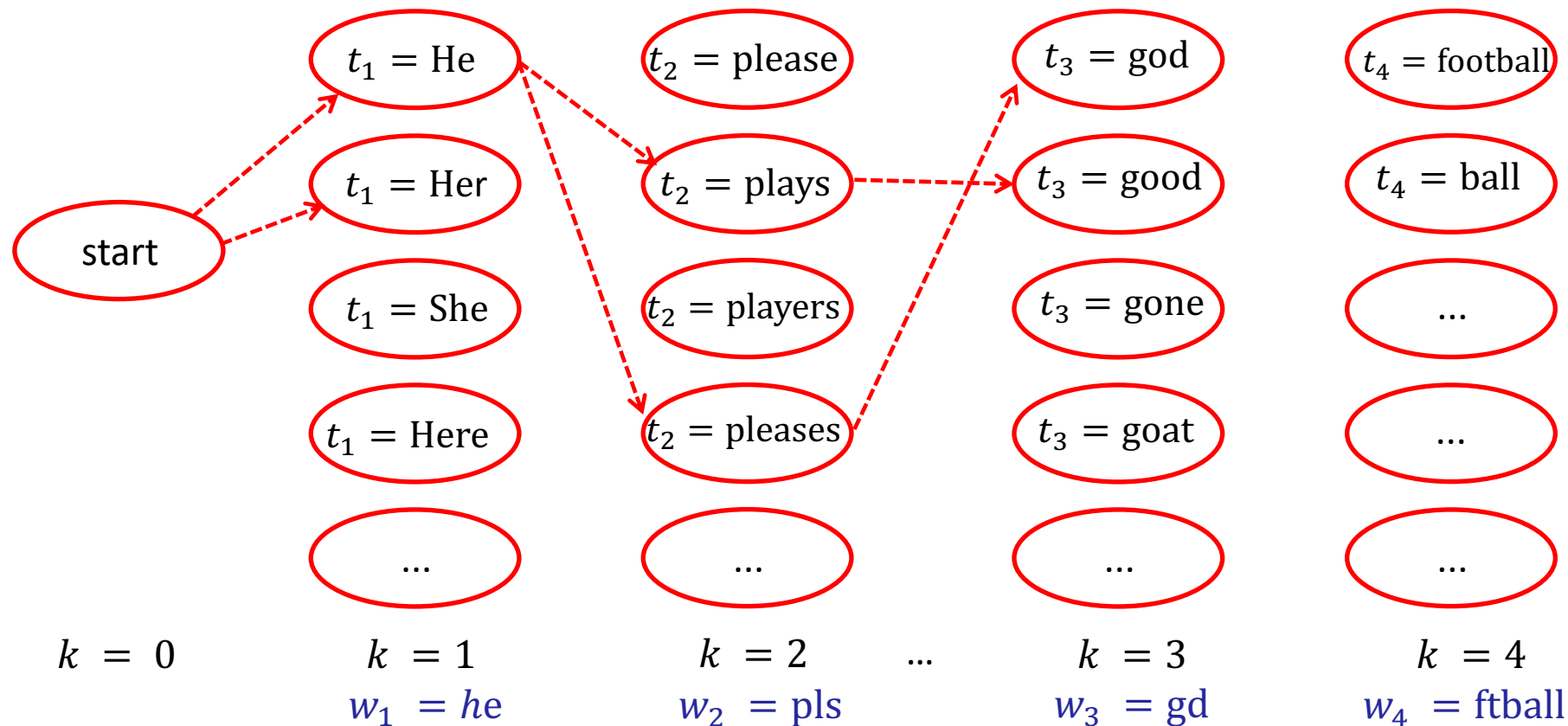

We search for a path from *start* to a state of column $k = 4$ that maximizes $P(t_1^k)P(w_1^k|t_1^k)$ or that minimizes $L_k = -\lambda_1 \log P(t_1^k) - \lambda_2 \log P(w_1^k|t_1^k)$.

With our previous simplifications: $\prod_{i=1}^k P(w_i|t_i)$
 For a bigram language model: $\prod_{i=1}^k P(t_i|t_{i-1})$

For each k , we keep the b (here $b = 2$) best paths only.

Beam search decoder

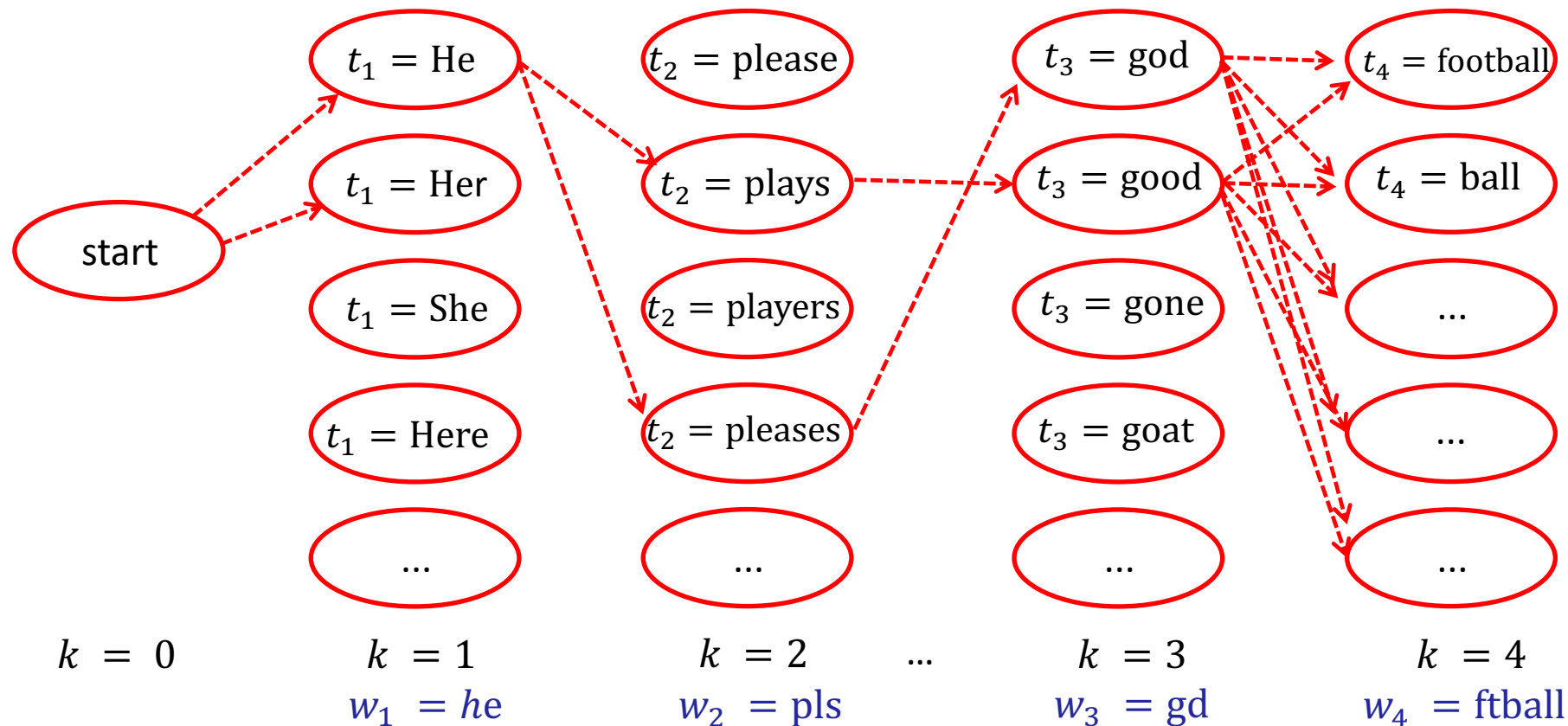

We search for a path from *start* to a state of column $k = 4$ that maximizes $P(t_1^k)P(w_1^k|t_1^k)$ or that minimizes $L_k = -\lambda_1 \log P(t_1^k) - \lambda_2 \log P(w_1^k|t_1^k)$.

With our previous simplifications: $\prod_{i=1}^k P(w_i|t_i)$
 For a bigram language model: $\prod_{i=1}^k P(t_i|t_{i-1})$

For each k , we keep the b (here $b = 2$) best paths only.

Beam search decoder

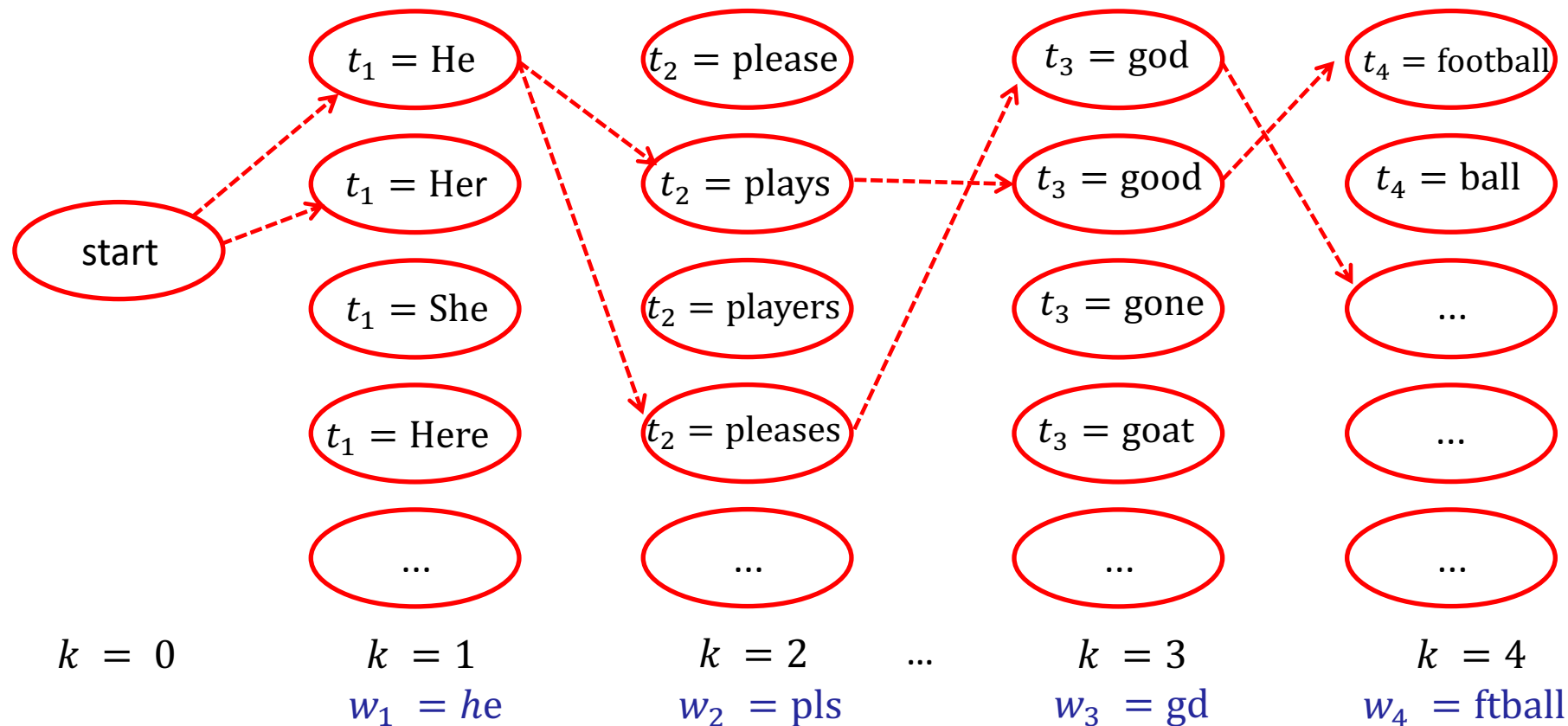
We search for a path from *start* to a state of column $k = 4$ that maximizes $P(t_1^k)P(w_1^k|t_1^k)$ or that minimizes $L_k = -\lambda_1 \log P(t_1^k) - \lambda_2 \log P(w_1^k|t_1^k)$.

For a bigram language model: $\prod_{i=1}^k P(t_i|t_{i-1})$

With our previous simplifications: $\prod_{i=1}^k P(w_i|t_i)$

For each k , we keep the b (here $b = 2$) best paths only.

Beam search decoder

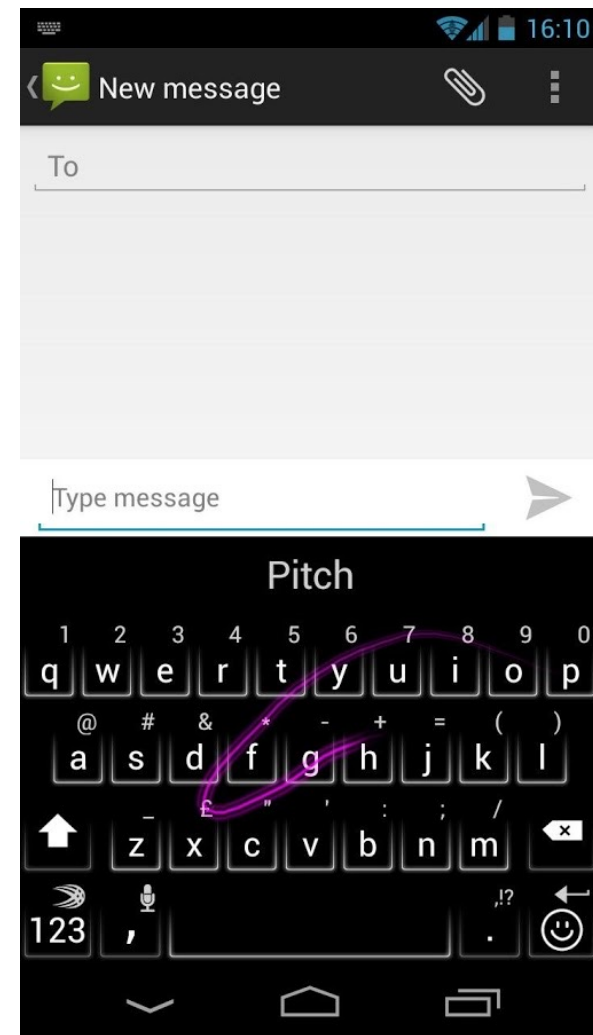
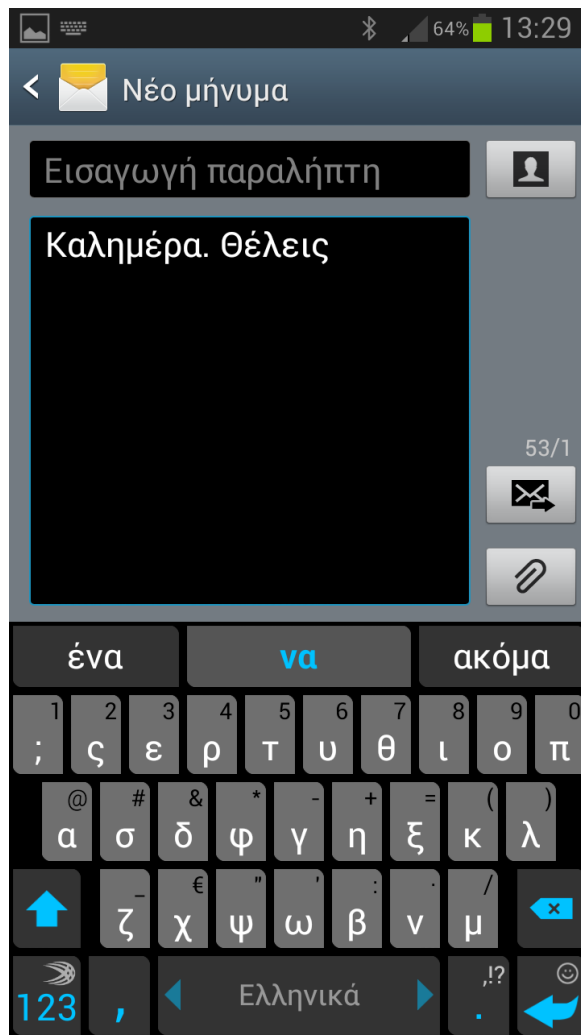
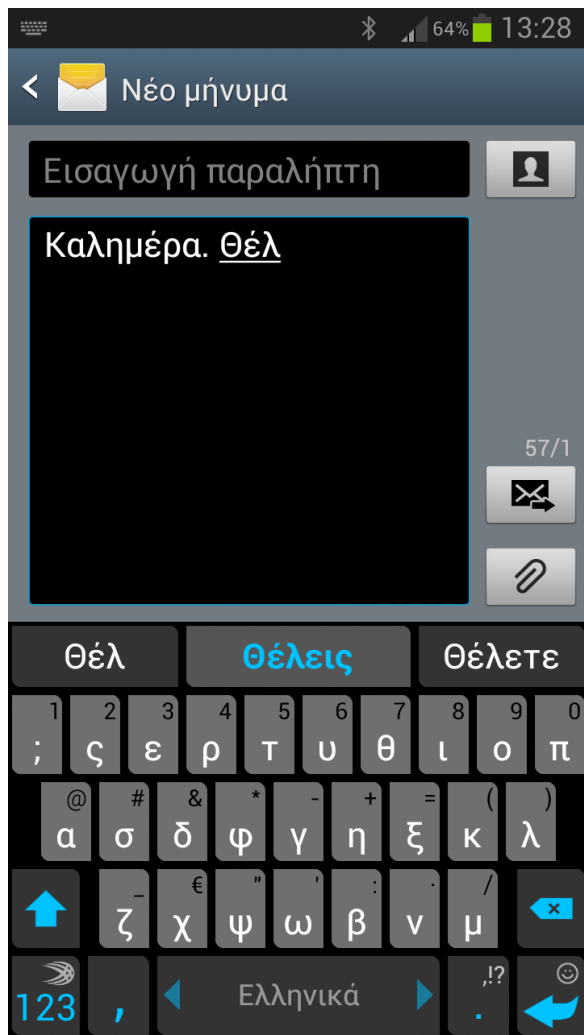

We search for a path from *start* to a state of column $k = 4$ that maximizes $P(t_1^k)P(w_1^k|t_1^k)$ or that minimizes $L_k = -\lambda_1 \log P(t_1^k) - \lambda_2 \log P(w_1^k|t_1^k)$.

With our previous simplifications: $\prod_{i=1}^k P(w_i|t_i)$
 For a bigram language model: $\prod_{i=1}^k P(t_i|t_{i-1})$

For each k , we keep the b (here $b = 2$) best paths only.

Έξυπνα πληκτρολόγια

Εικόνες από: <http://www.swiftkey.net/>

Έξυπνα πληκτρολόγια

- Πιθανές **επόμενες λέξεις**:
 - Λέξεις του λεξικού που αν **προστεθούν** σε αυτές που **έχει ήδη γράψει** ο χρήστης παράγουν τις πιο **πιθανές** (σύμφωνα με ένα γλωσσικό μοντέλο) **ακολουθίες λέξεων**.
- **Συμπλήρωση ή διόρθωση** τρέχουσας **λέξης**:
 - Π.χ. λέξεις του λεξικού που έχουν **μικρή απόσταση διόρθωσης** από την **τρέχουσα λέξη**.
 - Και που αν **προστεθούν** στις **προηγούμενες λέξεις** παράγουν μια **πιθανή** (σύμφωνα με το γλωσσικό μοντέλο) **ακολουθία λέξεων**.

Έξυπνα πληκτρολόγια – συνέχεια

- «Πληκτρολόγηση» με **συνεχή κίνηση** δακτύλου:
 - Το πληκτρολόγιο παράγει «**υποθέσεις**», δηλαδή **πιθανές ακολουθίες γραμμάτων ή λέξεων** που ίσως ήθελε να πατήσει ο χρήστης.
 - Εξετάζουμε πόσο **κοντά** (απόσταση διόρθωσης) είναι οι **λέξεις** των **υποθέσεων** σε λέξεις του **λεξικού**.
 - Και πόσο ικανοποιούν ένα **γλωσσικό μοντέλο** (λέξεων ή/και γραμμάτων).

Άλλες εφαρμογές γλωσσικών μοντέλων

■ Αναγνώριση φωνής.

- Ένα «**ακουστικό μοντέλο**» παράγει πολλές **υποθέσεις** (π.χ. πιθανές προτάσεις) για το τι ίσως είπε ο χρήστης.
- Ένα **γλωσσικό μοντέλο** εκτιμά πόσο πιθανή είναι στη γλώσσα του χρήστη η κάθε υπόθεση.

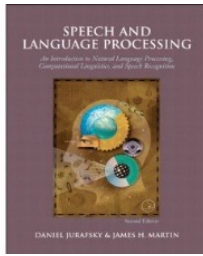
■ Οπτική αναγνώριση χαρακτήρων.

- Παράγονται **πιθανές ακολουθίες** λέξεων ή γραμμάτων.
- Ένα **γλωσσικό μοντέλο** εκτιμά πόσο πιθανές είναι.

■ Μηχανική μετάφραση.

- Παράγονται **υποψήφιος μεταφράσεις** κάθε πρότασης.

Διάβασμα

- Η ύλη αυτής της ενότητας καλύπτεται από τις ενότητες 3.10, 3.11, 4.1–4.3, 4.5, 4.7, 5.9 του βιβλίου «Speech and Language Processing» των D. Jurafsky and J.H. Martin, 2^η έκδοση, Prentice Hall, 2008. (Υπάρχει στη βιβλιοθήκη.)
 - Πολλά κεφάλαια της 3^{ης} έκδοσης παρέχονται δωρεάν (βλ. <http://web.stanford.edu/~jurafsky/slp3/>).
- Δείτε προαιρετικά και τις διαφάνειες του μεταπτυχιακού μαθήματος «Επεξεργασία Φυσικής Γλώσσας».
 - <https://eclass.aueb.gr/courses/INF210/>
- Αλγορίθμους αναζήτησης σε χώρους καταστάσεων, θα βρείτε (προαιρετικά) στις διαφάνειες του προπτυχιακού μαθήματος «Τεχνητή Νοημοσύνη».
 - Π.χ. A*, beam search, γενετικοί αλγόριθμοι.